

Jeszcze o podręczniku Hewitta

Fragmenty recenzji książki P.G. Hewitta *Fizyka wokół nas*

(Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2000)

Aleksandra Miłosz

Od Redakcji:

Podręcznik P.G. Hewitta wzbudza duże zainteresowanie; ma swoich „wielbi-
cieli” i ostrych krytyków. Na stronie internetowej *Fotonu* znajduje się przedruk
recenzji Pani Aleksandry Miłosz, zamieszczonej w *Postęпах Fizyki*.

Ostatnio toczą się liczne dyskusje na temat języka podręczników. Z recenzji
Pani A. Miłosz wybraliśmy do druku w *Fotonie* stosowny fragment. Przypomina-
my, iż na temat podręcznika Hewitta wypowiedziała się na łamach *Fotonu* J. Salach
i Z. Gołąb-Meyer (*Foton* 66 i 67).

* * *

[...] Terminologia naukowa przeplata się ze słownictwem zapożyczonym z języka
codziennego, co utrudnia zrozumienie wprowadzanych pojęć a często wprowadza
w błąd. Jeżeli wprowadza się do opisu zjawisk słownictwo z języka potocznego to
trzeba tego konsekwentnie przestrzegać. Autor posługuje się określeniami: *fizyk
oświecony, dźwięki, dźwięki muzyczne, spadek z tłumieniem, bezwładność obroto-
wa, gazy i plazmy, ruch satelitarny, Kopernik wywołał spore zamieszanie, przeby-
ty dystans (zamiast droga), zwykłych zamiast małych, skrótowo, prędkość chwilo-
wa i prędkość w ogóle!, prosto w górę zamiast pionowo, składowe toru, wartość
i kierunek prędkości stanowią łącznie wektor prędkości, zasięg toru, ruch okrężny,
wektor poziom, zwrot strzałki to kierunek wektora (str. 37), pędy mogą się znosić,
energije nie (str. 110), przeciwny kierunek zamiast zwrot. Określenia: w prawo,
w lewo dotyczą zwrotu wektora, autor stosuje je błędnie do określenia kierunku
wektora. Często stosowane jest określenie, *siła równoległa (wektor) do toru*, któ-
rym jest np. okrąg. Wielkości skalarne (*ciśnienie*) są skierowane w górę, w dół.
Siła parcia mylona jest z ciśnieniem. Stosowane są jednostki z poza układu SI bez
podania ich związku z jednostkami z układu SI. W całej części 3 powszechnie
używane są określenia: *gaz* zamiast para, *ochładzanie, stygnięcie* zamiast oziębia-
nie, *zagotuje* zamiast wrze, *zamarzanie* zamiast krzepnięcie, woda w temperaturze
100°C jest gazem. [...]*

Sądzę, że większość definicji pojęć, wyjaśnień dotyczących zjawisk, sformu-
łowań praw, zawartych w słowniczku, wymaga dopracowania, przeredagowania.
[...]